האם **רשאי** בית המשפט לפסוק שכר טרחה (וגמול) בתובענה כספית שהסתיימה בסעד כספי ניתן לכימות בשיטה שאינה שיטת האחוזים?

חרף הערות אגב, כאלה ואחרות, גם מפי שופטים מוערכים, התשובה היא בבירור **שלילית**.

יצוין, כי מבחינה מעשית, לא היו חריגים לכך בעבר, ובהתאם לחוק ההולך ומתגבש גם לא יהיו חריגים לכך בעתיד, כך שאין גם שום סיבה להניח שיהיו חריגים בהווה הקצר.

בכל אופן, לשון החוק הקיים ברורה ובכדי להמחיש זאת נבחן את התרחיש התיאורטי הבא: תובע (ובא כוחו) א׳ בתיק מסוים מביא לסיומה של תובענה בתוצאה של סעד כספי של מליון ש״ח, ואילו תובע (ובא כוחו) ב׳ מביא בתיק אחר לתוצאה של 10 מליון ש״ח, כאשר כל שאר הקריטריונים לקביעת שכר הטרחה זהים לחלוטין. מכך שסעיף 23 לחוק תובענות ייצוגיות קובע בפירוש (הקריטריון הראשון) כי בית המשפט **חייב** להביא בחשבון את התועלת לקבוצה, נובע ששכר הטרחה של עורך דין ב׳ **חייב** להיות גבוה יותר (על פי חוק). עכשיו נניח שקיים תובע ג׳ שהשיג פסק דין שהביא לתועלת של 100 מליון ש״ח, בנסיבות זהות לחלוטין. בית המשפט **מחוייב** לפסוק לו שכר טרחה גבוה יותר. הבנתם? אין צורך להמשיך לתובע ד׳. מש״ל.

הרציונל לכך ברור וגם עליו הרחבתי בעבר. רק אוסיף שלאור רגישות העניין, וחרף חוסר הנוחות האינהרנטי הכרוך בכך לגורם השיפוטי, אי אפשר להותיר את הנושא של שכר טרחת עורך דין גמיש מידי, ובטח ובטח שלא בידי ״נציגי ציבור״ בבית הדין לעבודה - גם אם הם שלושה או חמישה או עשרה.

יטען הטוען, כי בית המשפט אמנם מחויב להביא זאת בחשבון אולם הוא יכול לעשות זאת בשיטת המדרגות - בסדרי גודל מסוימים יהיה שכר טרחה גלובלי כזה, ובסדרי גודל אחרים יהיה שכר טרחה גלובלי אחר. והנה בית המשפט ״התחשב״ בכך.

ובכן, מי בדיוק קובע את המדרגות הללו? והאם הן לא נקבעו כבר על ידי בית המשפט העליון? הרי גם מי שלא אוהב את החוק ההולך ומתגבש **חייב** להסכים שכוונת המחוקק, גם בעבר, לא הייתה להשאיר את הנושא לשיקול דעת סובייקטיבי של הרכב כזה או אחר, ולו מפני שהמשמעות של כך הינה איון דה פקט של הוראת סעיף 23 לחוק תובענות ייצוגיות. **במילים אחרות וחשובות (שאותן לא כל משפטן ממוצע מסוגל להבין):** אמנם לשופט קיים שיקול דעת רחב ביישום הדין (בלית ברירה) אולם ברור שהמחוקק הישראלי מעולם לא התכוון שיהיה דין מיוחד אליבא דשופט אחד ודין מיוחד אליבא דשופט אחר. לא בחוק תובענות ייצוגיות ולא באף חוק אחר.

לכן, גם במצב החוקי הנוכחי אין שום בסיס חוקי לסטייה משיטת האחוזים, במקרים של סעד כספי ניתן לכימות כספי (אולם כמובן שניתן לפסוק שכר טרחה נוסף), אמירות אגב אחרות שנאמרו בפסיקה אינן נכונות, ואין באמת צורך להידרש לעתירות מיותרות.
מי שסבור שבמצבים מסוימים יש לנקוט בשיטה אחרת (אולי כלפי גופים מסוימים- ולא נראה שיש רציונל כזה)) היה **חייב** לפעול לתיקון לשון החוק הנוכחי.